

POSTNI PASTIRSKI LIST ZA LETO 1859
DOMAČA SLUŽBA BOŽJA

Kakor dobra mati in pridna gospodinja skrbi, da se hiša za posebne praznike čedno osnaži, klopi in mize umijejo, otroci in vsi domači po pranju bela oblačila dobijo, ravno tako po materinsko tudi sveta katoliška Cerkev skrbi, da bi se za sveto veliko noč, na praznik našega odrešenja, toliko imeniten in vesel, vredno pripravili: s svetim postom svoje pregrešne nagone ukrotili, z molitvijo in dobrimi deli svoja srca olepšali in tako vredno z Jezusom obhajali sveto veliko noč, ako jo srečno učakamo. Imam vam torej, preljube moje ovčice, v imenu svete katoliške Cerkve oznaniti, kako se bomo to leto postili...

»Moj sin, poslušaj nauke svojega očeta in ne pusti vnemar zapovedi svoje matere, da bo dejana (položena) krona tebi na glavo in drag zavratnik (ovratnica, nakit) krog tvojega vratu,« opominja Sveti Duh (Prg 1, 8-9). »Kdor nima Cerkve za mater, nima Boga za Očeta« (sv Ciprijan). »Kdor ne sluša Cerkve (svoje matere), ki nam sveti post naroča, imej ga kakor nevernika in očitnega grešnika,« pravi Kristus (Mt 18, 17). Toliko o svetem postu.

Zdaj pa še o domači molitvi nekoliko.

Gospod Bog po preroku (Izaiju 1, 2-3) milo toži, rekoč: »Poslušajte, nebesa, in zemlja, potegni na ušesa: otroke sem vzredil in jih spravil na noge, oni pa so me zavrgli. Volek spozna svojega lastnika in oslek jasli svojega gospodarja, moje ljudstvo pa me ne spozna.« »Sin spoštuje svojega očeta in hlapec svojega gospodarja; ako sem tedaj jaz Oče, kje je moja čast? In če sem jaz Gospod, kje je strah pred menoj« (Mal 1, 6)? Ta potožba božja v sedanjih časih tiste hiše zadeva, v katerih domačo skupno molitev opuščajo, pregrešno govorjenje pa dopuščajo; Boga pozabijo, hudemu pa služijo; in takih nesrečnih hiš je veliko veliko med nami. V hišah, kjer ni očitne molitve, umira sveta vera, in kjer sveta vera umrje, ugasne luč večnega življenja, prava sreča tako hišo zapusti; zakaj večje nesreče ni, kakor če izgubi človek pravo vero. »Brez vere je nemogoče Bogu dopasti,« uči sv. Pavel (Heb 11, 6). Luč v svetilki ugasne, če olja zmanjka; tudi žive vere ni, kjer ni žive molitve.

Lepa podoba žive vere bodi nam večna luč, ki noč in dan pred sv Rešnjim telesom v hiši božji gori; ta nas uči, kako se naj naše srce v domači molitvi vsak dan k nebesom povzdiga, gor k svojemu Bogu. V cerkvi ima za večno luč cerkovnik skrbeti, otrinjati in olja dolivati, da ne ugasne; pri vsaki krščanski hiši pa gospodinja in gospodar, da domači pridno molijo vsak zase, pa tudi vsi skupaj vsaj ob nedeljah in svetih praznikih zvečer. Oh, naj bi med nami zopet bilo, kakor je bilo svoje dni! Bila je

vsaka bajtica, še tako majhna, hiša božja, hiša molitve in pa svetega petja. Vsak hišni gospodar je bil skrben dušni pastir svoje družine in angeli božji so v taki hiši prebivali; nosili so pobožne molitve v sveto nebo; rosilo je obilno usmiljenje božje čez take verne ljudi.

Kaj pa hoče domača pobožnost? Kakor se v cerkvi božja služba opravlja, tako se naj tudi doma čedno posnema, da se kaj svetega pripoveduje ali bere, da vsi skupaj sveti rožni venec ali pa litanije molite, pa še kako sveto, čedno zapojete vmes: to se pravi prav po domače božjo službo obhajati. Da luč v svetilki lepo gori, je potreba dveh reči: olja in pa za stenje prediva. Da bo naša vera živa, nam je potreba krščanskega nauka in molitve. Pri vsaki pošteni hiši imajo zato evangeljske bukve z molitvami in branjem za vse nedelje in praznike; imajo katekizem pa dejanje (življenje) svetnikov. Omislijo si lahko tudi Goffinejevo »Razlaganje cerkvenega leta« pa še kake pesemske bukvice (pesmarico). In tako imajo bukev dovolj za domačo božjo službo. »Dušna paša« za odrasle, »Sveto opravilo« za otroke so molitvene bukvice najbolj prav (najustreznejše). Si bukvic na cente, le na ponudbo kupovati je škoda za dušo, še bolj ko za žep. Ljudje, ki preveč raznih bukvic imajo, še ene molitve poslednjič (nazadnje) prav ne znajo; tako se jim zmede po bukvicah molitev. Če si hočeš molitvene ali kake druge bukve omisliti, povprašaj dušnega pastirja poprej, naj ti svetujejo, katere bi bile

zate prav. Ni vse zlato, kar se sveti; ne vse dobro, kar se hvali; slabe bukve in pa strupene gobe, še tako mično pisane, so nevarne. Srce ti zastrupijo; in če ga ne umorijo, pa naredijo mlačno za Boga. In kako žalostno je to!

Kdaj in kako naj se služba božja doma obhaja? Kakor se večna luč trikrat v svetilki popravi, da lepo gori, naj se tudi vsak dan trikrat, zjutraj, opoldne in zvečer, doma pobožna molitev opravi in srce za Boga oživi. Molitev jutrnja imej tri reči: zahvalimo Boga, da nas je varoval preteklo noč; prosimo ga, naj nas še varuje današnji dan; in dober namen ponovimo vse k časti božji storiti, naj nam Bog vse naše dejanje blagoslovi. Ko pridete h kosilcu (zajtrku), moli gospodar ali gospodinja ali pa kdo drugih angelsko češčenje s svojo družino; lahko da je kdo moliti pozabil. Ravno tako tudi opoldne pred kosilom (južino), in zvečer pred večerjo. Potem se opravi molitev pred jedjo in po jedi lepo na glas. In ko ste delo dokončali pa se krog mize na večer zopet zbrali, ne opustite večerne molitve, ki tudi tri reči ima. Zahvalite Boga za vse prejete dobrote; prosite za odpuščanje grehov, s katerimi ste ga žalili; priporočite se božjemu varstvu, Mariji in angelu varuhu; pa tudi vernih duš ne pozabite. Tako boste vsak dan pobožno začeli in dokončali, v Gospodu zaspali in sladko počivali. Pač je žalostno med ljudmi živeti, ki ne molijo; s takimi pri mizi biti, ki se še ne pokrižajo, kakor živinče, ki pameti nima. Volek pozna svojega gospodarja, oslek jasli svojega gospoda, taki grdi ljudje pa ne spoznajo svojega Boga!

Kadar pride svete sobote večer in so vam večernice zvonovi milo oznanili ter ste se po dokončanem delavniku k večerji zbrali, naj bere gospodar ali pa kdo drug, ki gladko čita, sveti evangelij prihodnje nedelje ali praznika; bere se naj razlaganje svetega evangelija v Goffinu ali pa zgodba praznika, ki se bo jutri obhajal. Ko ste odvečerjali, pokleknite čedno vsi ter sveti rožni venec ali litanije molite, k sklepu pa večerno molitev opravite. Ako še po večerni molitvi kako sveto pesem zapojete, bodo angeli varuhi z vami popevali in se v Gospodu veselili.

Poprej ko se odpravite počivat, naroči oče svojim sinom in hčeram, gospodar svojim hlapcem in deklam, kdo naj gre k prvemu, kdo k drugemu opravilu (sveti maši), pa tudi, kdo naj bo za varuha doma. Ne pozabite sebe in svojcev pogosto opominjati vredno k spovedi in k svetemu obhajilu hoditi, da ne bo miza božja opuščena, duša pa uboga in pozabljena za dolgo večnost. Ako si na visoki planini ovčar ali pa za varuha doma in v cerkev ne utegneš ali pa bolan ne moreš, obrni se k svoji domači cerkvi, v kateri se božja služba obhaja, ter kleče ali stoje, tudi sede, če poklekniti ali stati ne moreš, mašne molitve opravi, ali pa sveti rožni venec v ta namen moli. Ko pridejo tvoji domači od službe božje, naj ti iz pridige ali pa krščanskega nauka kaj povedo. Tako boš tudi doma Gospodov dan posvečeval; cel svet ti bo hiša božja in srce tvoje bo Bogu posvečen oltar.

Ko je v nedeljo ali praznik sonce za gore šlo, pokliči gospodar svoje domače in skrbno glej, da bodo vsi doma. Povprašaj, kaj so si od pridige ali krščanskega nauka zapomnili, in razloži nauk ali pa daj iz katekizma ravno to brati, kar so v cerkvi učili. Ako čas dopusti, naj se bere iz dejanja (življenja) tistih svetnikov, katerih spomin se prihodnji teden obhaja. Pa tudi zgodbe Svetega pisma je važno poslušati in dobro znati. Po večerji ali še poprej se naj sveti rožni venec moli in večerna molitev skupno opravi. Ob sklepu svetega praznika skrben gospodar delo za prihodnje delavnike ukaže. Tako vam hoče biti vsak Gospodov dan ena stopinja bližje svetih nebes in domača služba božja tako obhajana nebeskega veselja okus. Oh, kako lepo in pa veselo bo to!

Kaj pa bomo za vse to imeli? bi me povprašali. Oh, preljube duše, ako boste Bogu lepo služili v cerkvi in doma, vam bo Bog blagoslovil vaše vinske gore in žitna polja, ohranil zdravo in ljubo živino, vam dal pravo srečo in vašemu živemu tek. In kar stotisočkrat več velja: v milosti božji boste živeli, zadovoljni s tem, kar vam Bog da. Lahko boste vse težave tega sveta pretrpeli, se po nebesih radi ozirali, dokler se vam nekoč srečno ne odpro. Vse to

nam je usmiljeni Jezus obljubil, rekoč: »Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse to vam bo navrženo« (Mt 6, 33). »Resnično vam povem, da ako se dva izmed vas zedinita na zemlji, se jima bo, za katero koli reč prosita, zgodila od mojega Očeta, ki je v nebesih. Zakaj kjer sta dva ali so trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz v sredi med njimi« (Mt 18, 19-20).

Koliko bo premogla zedinjena molitev cele domače družine! Potihnila bo grda ponočna voglarija (fantovanje) in nesramno vasovanje. Ne bodo pijanci cele nedelje v trdo noč in še po pol ponedeljkov v pivnicah posedali, uboge žene in zapuščeni otroci pa doma solze točili, kajti očeta domov ni. Ne bodo hlapci in deklice cele noči po nesramnih potih hodili, ne nosili poštenja od hiše vaši sini in hčere. Ne bo čuti kletve, ne prepira po vaših hišah, božji Duh bo pri vas doma, ako domače službe božje ne opustite. »Na visoko goro bi stopila,« pravi sv Terezija, »in bi po celem svetu klicala: Molite, ljudje, molite!« In jaz pravim: molite na glas in združeno; molitev združena je zlata, s tako združeno molitvijo po vaših hišah se bo žalostno obličje sveta v veselo spreobrnilo.

»Kaj pomaga!« mi porečete, »svet se popraviti ne da.« Preljubi, tega ne mislite in ne recite, temveč le eno samo storite in zgodilo se bo, kar želimo. Vsakdo začni božjo službo pri svoji hiši po domače tako opravljati, kakor sem vam priporočil, in ne gledaj na druge; drugi naj gledajo pa nase. Vi gospodarji, ne bode vas sram s svojo družino moliti pred jedjo in po jedi, o svetih večerih tudi sveti rožni venec. Imenitnejši ko ste, lepše vam bo; za vami bodo tudi sosedje potegnili. Vi poglavarji ste luč sveta. Kristus pravi: »Ne prižgejo luči, da bi jo pod mernik postavili, ampak na svečnik, da sveti vsem, kateri so v hiši. Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela in častijo Očeta, ki je v nebesih« (Mt 5, 14-16).

Vi rokodelci, ki po hišah daleč okoli na delo pridete (šivarji in šivilje, čevljarji, tesarji in zidarji), oh, ne pozabite s svojimi pomočniki jutrnje in večerne molitve; pa tudi angelsko češčenje na glas molite, kadar k mizi pridete. Domači ljudje vas bodo čuli in se bodo od vas naučili, ako še niso vere izgubili. Apostolsko delo bo to, pa tudi plačilo veliko.

Vi krčmarji, ki pivce imate in navečer točarica (točajka) luč na mizo prinese, ne pozabite kapice z glave vzeti, se na glas pokrižati in večno luč z gosti odmoliti. Kadar zvečer ura doteče in je čas gostilnico zapreti, sezite po rožnem vencu in ga začnite moliti. Vsak pošten kristjan bo z vami molil; kdor pa božji človek ni ter nima vere ne Boga, naj se dalje poda. Tako boste gostilničarji veliko grehov pokrili, ki se žalibog po gostilnicah gode. En krajcar dobička vam bo več teknil kakor kupi pregrešnega denarja, ki se brez molitve nabira. Taka domača služba božja bo krčmarjem prinesla srečo in blagoslov božji in ravno na njem je vse ležeče. Vaši gosti in pivci pojdejo iz vaše hiše ne samo nahranjeni za telo, ampak tudi na duši poboljšani. In koliko je to vredno! »Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi« (Mt 16, 26).

Preljube moje gospodinje in hišne matere, vam se posebno priporočam, na vas se najbolj zanašam, da me boste ubogale. Ako mož pozabi ali gospodarja ni doma, stopi ti, gospodinja, v sredo svoje družine in moli jim na glas pred jedjo in po jedi, moli kleče z otroki in posli o svetih časih sveti rožni venec. Ljuba mati, poskrbi, da bodo tvoji otroci, rejenci in rejenke vsako jutro in vsak večer na glas molili, ter jim poprej jesti ne daj. Kakor jih boste ve matere naučile in privadile, tako bodo znali in storili vse svoje žive dni. Oj, gospodinje in ljube matere, bodite moje; pa ne toliko moje kakor Jezusove; bo pa tudi Jezus vaš z Marijo, svojo ljubo materjo. Domača služba božja bo vaši hiši jutrnja zarja milosti božje, saj bo vas in vašo družino veselo obsevala in dopolnjevala lepo obljubo Jezusovo; ki je dejal: »Resnično, resnično vam povem, ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal. Prosite in boste prejeli, da bo vaše veselje popolno« (Jn 16, 23-24).

»In kateri se bodo po tem vodilu ravnali, mir in milost (bodi) nad njimi in nad družino božjo« (Gal 6, 16). »In kadar se to pismo pri vas prebere, skrbite, da ga bodo tudi drugod brali. Milost božja bodi z vami. Amen« (Kol 4, 16. 18).